

De dagelijkse dosis dwarsverbanden, terdensen en andere tedendaagse fenomenen.

JP kijkt verder

JEAN-PIERRE GEELEN

Kop over één

Hier een intro over max 3, dan twee witregels een intro over max 3, dan twee witregels

Hier de tekst met sierkapitaal over 3 (10 3 V2 COLUMN Sier letter Ca Re Len 60 3 V2 SIER-LETTER column). Daarna verder in Ca Re L

Hier een gestapelde streamer over ongeveer 5 regels ongeveer 5 regels

Illustratie: Dennis Hartman

Land van afkomst

INTERVIEW JEFFREY SPALBURG

Welke rol speelt afkomst in Nederland? Dat onderzoekt V in een reeks interviews. **Jeffrey Spalburg** (46): ‘Mijn broers zeiden: Jij bent een boer uit Hengelo.’

Door **Robert Vuijsje** Foto **Robin de Puy**

Suri-Tukker

Jeffrey Spalburg spreekt de naam van de tv-serie uit met een authentiek klinkend Twents accent: *Van jonge leu en oale groond*. ‘Dat krijg ik goed m’n strot uit, hé?’

Het was een regiosoap op RTV Oost, geschreven door Herman Finkers. In het vervolg op die serie, *De Grootte Markt 30*, was hij een van de hoofdrolspelers. ‘In een kroeg, een soort Overijsselse Cheers. Ik speelde een van de bezoekers, een gewone Twentenaar. Het ging niet om kleur.’

Dat het daar andere keren wel om ging, begon bij de castings. ‘Op elke auditie kwam ik dezelfde mensen tegen. Dennis Rudge, Raymi Sambo, Mike Libanon, er waren maar een paar zwarte acteurs. We kwamen binnen, zagen elkaar en maakten er een grap over: hé, jij hier, hebben ze hun adresboek weer opengeslagen op de N van neger? Je doet het af met een grap, maar het was pijnlijk.’

Wat vond je pijnlijk?

‘Op dat moment ben je voor hen een neger die ook acteur is. Het leukste is als ik gewoon een rol speel. Een rol die niet over mijn kleur gaat. Dan word ik serieus genomen in mijn vak. Dat het om mijn skills gaat en ik niet een inwisselbare zwarte man ben. De laatste keer dat ik auditie deed, was voor een rol die in het scenario duidelijk omschreven stond: een Surinaamse man. Die rol ging uiteindelijk naar een geadopteerde Colombiaanse jongen. Kennelijk kon hij beter een Surinamer spelen dan ik. Daarna dacht ik: laat ik in het theater mijn eigen ding doen. En niet zitten wachten op de rol waar zij mij in willen duwen.’

Ben je een Tukker?

‘Volgens mijn oudere broers wel. Mijn vader kwam van Suriname naar Nederland om zijn hoogste akte te halen, hij was leraar. In Delft ontmoette hij mijn moeder. Begin jaren vijftig heeft hij even les gegeven in Badhoevedorp, dat zorgde voor ophef en discussie. In Nederland waren ze gewend op een missie te gaan om de

arme mensen in Afrika te helpen. Dat was de rolverdeling: wij vertellen de zwartjes hoe het zit, het is niet omgekeerd. Toen mijn vader les kwam geven, dachten ze: wat zullen we nou krijgen?’

‘Mijn vader had tegen mijn moeder gezegd: we zijn samen, maar ik ga wel terug naar Suriname. Dat hebben ze gedaan, de oudste drie kinderen zijn daar geboren. Na vijf jaar wilde mijn moeder terug naar Nederland. Hen-

We kwamen binnen, zagen elkaar en maakten er een grap over: hé, jij hier, hebben ze hun adresboek weer opengeslagen op de N van neger?

gelo was de enige stad waar mijn vader een baan en een woning kon vinden voor zijn gezin. Waar? Hengelo. Mijn moeder kwam ook niet uit dat deel van het land.

‘Mijn oudere broers zeiden: wij zijn Surinamers en jij bent een boer uit Hengelo, jij bent hier geboren. Ik voelde me ook wel een Tukker, alleen zagen de Tukkers mij niet zo. In Hengelo woonden geen zwarte mensen. Ik ging om met Indo’s en Turken, dat waren de coole gasten. Op mijn 16de begon ik met rappen, daar heb ik mijn identiteit aan ontleend. Ik was niet helemaal een Tukker en ook geen Surinamer, als rapper kon ik mijn verhalen vertellen.’

Hoe was het op de theaterschool?

‘Het klikte meteen met Najib Amhali, wij waren de enige jongens van de straat op die school. Nu zijn acteurs cool, in die tijd had je een geitenwollensokkensfeer. Bij elkaar op schoot zitten, je schoenen uit doen

om te aarden op de vloer.

‘Op een avond zagen Najib en ik een optreden van Eric van Sauers, die het had over de tv-neger. Wij keken naar shows van Eddie Murphy en nadat we Eric zagen, dachten we: hé, dus het kan ook in Nederland, over je afkomst vertellen. Bij Najib viel alles meteen op z’n plek. Alle dingen over Marokkanen die nu cliché zijn, waren in die tijd nieuw. Niemand had het daarover op een podium. Veel van die grappen ontstonden als we samen aan het lachen waren.’

Was het niet moeilijk dat hij meteen zo hard ging?

‘Ik was blij en trots op hem. Bij mij ging het anders. Mijn eerste solovoorstelling heette *Brommers kiek’n*, over mijn jeugd in Twente. Uit het oosten van het land belden de theaters dat alles was uitverkocht en ik van de kleine naar de grote zalen verhuisde. Ik dacht: hoe kan dit, niemand kent me? De zalen zaten vol alleen op die naam, *Brommers kiek’n*.

Ben je voor de Tukkers nu een van hen geworden?

‘In mijn derde voorstelling, *Thuus*, zit een lied, *Hengelo-o-o*. Als ode aan mijn geboorteplaats. Dat liedje werd een hit. Ik kreeg zo veel liefde uit Twente, heel tof om dat te voelen. De burgemeester van Hengelo heeft me een onderscheiding gegeven. Dat vond ik een grote eer. Best grappig als je bedenkt dat ik vroeger een paar keer onterecht ben opgepakt door de politie.

‘Later heb ik Kenny B. gevraagd om met me een remix te maken van dat lied. *Paramaribo-o-o*. In Suriname heeft het acht weken op nummer 1 gestaan, het is een soort anthem geworden. Jörgen Raymann stuurde me een filmpje dat hij met Nieuwjaar maakte in de Domineestraat, een centrale straat in Paramaribo. De hele straat stond vol, iedereen zong dat lied mee. Toen heb ik wel even een traantje gelaten. Het was mooi geweest als mijn vader dat had kunnen zien, wat deze gekke Suri-Tukker allemaal mee-maakt.’

Jeffrey Spalburg (1970) is acteur, cabaretier, schrijver en stand-up-comedian. Hij werkte mee aan de tv-programma’s van Jörgen Raymann en is de organisator en host van de comedyshow *Fatu* in het Bijlmerparktheater. Tot volgende zomer staat hij in de Nederlandse theaters als de hoofdrolspeler in *Swingin’ Harlem*.

In gesprek

Schrijver Robert Vuijsje (*Alleen maar nette mensen, Beste vriend*) interviewt voor V Nederlanders over de rol die afkomst speelt in hun leven. Mede gebaseerd op deze serie verscheen onlangs zijn boek *Kaaskoppen*. Hij spreekt onder anderen nog met Xxxx (xxx) en Xxxx (xxx).

